

N:o 48.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående användande af indragna kronofogde-, härads-skrifvare- och länsmanlöner till inrättande af nya sådana tjänster; gifven Stockholms slott den 16 februari 1900.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att de aflöningsbelopp, som blifva tillgängliga i följd af beslutad omreglering af fögderierna och länsmansdistrikten på Öland, må användas för inrättande af en ny kronofogdetjänst och en ny härads-skrifvaretjänst i Vesternorrlands län samt en ny länsmanstjänst i Östergötlands län och en ny länsmanstjänst i Norrbottens län, äfvensom

att för uppehållande under år 1901 af ifrågavarande kronofogdetjänst och härads-skrifvaretjänst samt den nya länsmanstjänsten i Norrbottens län må på extra stat för samma år anvisas ett anslag af 8,400 kronor att utgå i den mån sådant kan varda erforderligt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

E. von Krusenstjerna.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 16 februari 1900.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANNERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN och
RESTADIUS.

Föredragande departementschefen statsrådet herr von Krusenstjerna yttrade:

Till Eders Kongl. Maj:t hafva tid efter annan ingifvits underdåniga framställningar i fråga om ändringar i rikets administrativa indelning, afseende åstadkommande af *dels* ett nytt fögderi inom Vesternorrlands län genom delning af Norra Ångermanlands fögderi i två fögderier, hvartdera med samma omfattning som en hvar af de nya domsagor, uti hvilka, enligt hvad innevarande års Riksdag med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom aflåtna proposition beslutit, den med berörda fögderi sammanfallande Norra Ångermanlands domsaga kommer att delas, *dels* ett nytt länsmansdistrikt genom delning af Hellestads, Risinge och

Vånga socknars länsmansdistrikt i Östergötlands län i två distrikt, dels och ytterligare ett länsmansdistrikt genom delning i tre distrikt af Piteå norra och Piteå södra länsmansdistrikt i Norrbottens län; och anhåller jag nu att få underställa dessa förslag Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning.

Genom nådiga cirkulärbrevet den 24 maj 1877 i fråga om tjenste- och lönereglering för landsstaten anbefaldes Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen att afgifva underdåniga yttranden, huruvida inom det en hvar anförtrodda län antalet af kronofogde- och länsmanstjenster kunde genom förändring af då bestämda tjenstgöringsområden minskas eller tillökning i detta antal eller förändring för öfrigt af tjenstgöringsområden funnes vara af omständigheterna oundgängligen påkallad. Till följd häraf har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Östergötlands län* uti skrifvelse den 23 juli 1877 — med förmålan hurusom rörelsen å åtskilliga förut icke så betydliga platser inom länet och bland dem Finspong så ökats, att förordnande af extra länsmän eller polistjenstemän derstädes ansetts erforderligt, samt att på dessa platser dylikt behof torde komma att fortfarande göra sig gällande, på samma gång vidsträcktheten och folkrikheten af de länsmansdistrikt, dit de ifrågavarande platserna hörde, gjorde en fördelning af desamma väl behöflig — föreslagit, bland annat, att *Hellestads, Risinge och Vånga socknars länsmansdistrikt*, hvartill jemväl hörde delar af Kullerstads och Kimstads socknar, måtte fördelas så, att Risinge socken med station vid Finspong komme att utgöra ett särskildt länsmansdistrikt och återstoden af det nuvarande jemte den norr om sjön Roxen belägna delen af Åkerbo härad, så snart densamma blifvit i judicielt hänseende till Finspongs tingslag förlagd, det andra, intildess i framtiden möjligen Kimstads och Kullerstads sockendelar, som lämpligen borde tillhöra Memmings härads länsmansdistrikt, kunde varda äfven i judicielt hänseende till sistnämnda härad förlagda.

Till följd af nådig remiss hafva kammarkollegium och statskontoret, efter vederbörandes hörande, den 26 november 1880 afgifvit underdånigt utlåtande i ärendet och dervid, med öfverlemnande af uppgift å areal och folkmängd i, bland andra, nu ifrågavarande länsmansdistrikt, förordat nådigt bifall till den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande föreslagna förändringen.

Sedan Eders Kongl. Maj:t dels genom särskilda nådiga bref den 22 juli 1887 förordnat, att de delar af Kimstads och Kullerstads socknar, hvilka tillhörde Hellestads, Risinge och Vånga socknars länsmansdistrikt, skulle förläggas till Memmings härads länsmansdistrikt, dels

ock jemlikt nådigt bref den 22 oktober 1897 icke funnit skäl bifalla förslag om öfverflyttande till Gullbergs härad af den till Åkerbo härad hörande, norr om sjön Roxen belägna delen af Östra Hargs socken, har Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 27 maj 1898 med afseende å den långa tid, som förflutit sedan Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förslag afgafs, anbefalt Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande att inkomma med underdånigt yttrande, huruvida delning af förevarande länsmandistrikt ansåges fortfarande böra ifrågakomma och i sådant fall huruvida nu omförmälda och möjligen andra under senare åren inträffade, på frågan inverkan förhållanden borde föranleda ändring i förra delningsförslaget; och har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande till följd häraf uti underdånig skrifvelse den 28 september 1898 anført att, ehuru väl länsmandistriktet genom Eders Kongl. Maj:ts ofvan berörda beslut af den 22 juli 1887 i fråga om delar af Kimstads och Kullerstads socknar undergått någon minskning, den lättnad i tjenstegörömsål, som derigenom uppstått, mer än väl uppvägdes genom de ökade besvär, som jernvägsanläggningar, tillkomna nya vägar, nyinrättade eller utvidgade industriella verk samt en derigenom ökad rörlig arbetarebefolkning förorsakade; och då distriktet, oaktadt berörda minskning i område, ännu hade en utsträckning af öfver sex kvadratmil med en folkmängd af mera än 14,500 personer, funne Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande så starka skäl ännu föreligga för distriktets delning, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansåge sig fortfarande böra föreslå en delning deraf på samma sätt som förut eller så, att Hellestads och Vånga socknar förenades till ett länsmandistrikt och att Risinge socken med station vid Finspong bildade ett särskildt länsmandistrikt för sig.

Af ofvan berörda uppgift rörande areal och folkmängd uti nu ifrågavarande länsmandistrikt, jemförd med statistiska centralbyråns uppgift å folkmängden inom hvarje kommun m. m. den 31 december 1897, framgår, att genom bifall till det föreliggande förslaget hvardera distriktet skulle komma att hafva följande areal och folkmängd, nemligen: Risinge länsmandistrikt 326,81 kvadratkilometer och 6,730 invånare samt Hellestads och Vånga länsmandistrikt 454,39 kvadratkilometer och 7,730 invånare. Jemföres det nuvarande länsmandistriktet med öfriga länsmandistrikt inom länet, visar det sig, att Hellestads, Risinge och Vånga länsmandistrikt till arealen öfverträffas af endast ett dylikt distrikt nemligen Kinda härads södra, hvars areal utgör 838,18 kvadratkilometer men hvars folkmängd icke uppgår till mera än 10,553 personer, och i anseende till folkmängden öfverträffas jemväl af endast ett

länsmansdistrikt, nemligen Göstrings, som har 14,603 invånare men en areal af blott 665,44 kvadratkilometer.

Som nuvarande länsmanen i distriktet tillträdt sin innehafvande befattning år 1879, är han jemlikt nådiga kungörelsen den 31 maj 1878 underkastad den reglering af tjenstgöringsområde, som kan varda föreskrifven.

Uti skrifvelse den 20 december 1897 har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Norrbottens län* gjort framställning i fråga om delning i tre distrikt af *Piteå norra* och *Piteå södra länsmansdistrikt* och dervid anført, att Piteå socken och den derifrån utbrutna Elfsby socken för närvarande utgjorde två länsmansdistrikt sålunda, att norra och mindre delen af Piteå socken jemte Elfsby socken bildade Piteå norra distrikt samt södra delen af Piteå socken innefattade Piteå södra distrikt; att af berörda distrikt det förra med en areal af omkring 26,5 kvadratnymil hyste öfver 11,700 invånare och det senare hade en ytvidd af omkring 22,5 kvadratnymil med 10,100 invånare; att denna indelning förefunnits öfver 50 år, under hvilken tid folkmängden i distrikten fördubblats och längden af de allmänna vägarna derstädes ökats i ännu större proportion; att afståndet från länsmännens hemvist till distriktens aflägsnaste utkanter utgjorde två dryga dagsresor, hvarunder i saknad af banad väg långa sträckor ofta måste tillryggaläggas till fots; att länsmännens resor fördenskull blefve i hög grad tidsödande och besvärliga äfvensom kostsamma för såväl dem sjelfva som allmänheten; att behovet af en delning och omreglering af ifrågavarande distrikt därför blifvit allt mera känbart, i den mån länsmännens mångskiftande åligganden och göromål ökats; samt att krafvet på regleringens snara genomförande numera ej läte sig afvisa, sedan Elfsby socken utbrutits till särskildt tingslag och till följd af norra stambanans framdragande och deraf föranledda talrika inflyttningar af löst folk från sydligare orter länsmännens arbete med handräcknings- och ordningsmål väsentligen ökats.

Tillika har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfverlemnadt ej mindre en till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ingifven skrift, deri Elfsby sockens kommunalnämnd, på grund af nämnden vid kommunalstämma den 11 juli 1897 lemnadt uppdrag och med åberopande af utdrag utaf det vid samma stämma förda protokoll, anhållit, att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande ville vidtaga åtgärder i syfte att Elfsby socken måtte erhålla egen länsman med hemvist i Elfsby kyrkoby, till stöd hvarför anförts, att lagöfverträdelser i betydlig ut-

sträckning egde rum dels genom olaga gårdfarihandel och dels genom lönkrögeri, utan att under nuvarande förhållanden några afsevärda åtgärder för hämmande af berörda missförhållanden kunde vidtagas, än äfven yttranden, som med anledning af kommunalnämndens omförmälda skrift infordrats från länsmännen uti ifrågavarande distrikt äfvensom vederbörande kronofogde.

Länsmannen i Piteå norra distrikt har, med upplysning att Elfsby temligen folkrika kyrkoby vore belägen på ett afstånd af 4,6 mil från länsmannens bostad i Öjebyn, tillstyrkt Elfsby sockens afskiljande från sistnämnda distrikt samt tillika, med afseende på de förbättrade kommunikationer, som under senare åren kommit Elfsby socken och öfre eller nordvestra delen af Piteå socken till godo genom norra stambanans framdragande och den så kallade militärvägens anläggande genom omförmälda bygder, föreslagit, att Piteå norra och Piteå södra länsmansdistrikt skulle delas på det sätt, att ett nytt distrikt med benämning Elfsby distrikt bildades genom utbrytande dels från Piteå norra distrikt af Elfsby socken med en areal af omkring 16 kvadratmil och 4,600 invånare dels ock från Piteå södra distrikt af Piteå sockens nordvestra del, hvilket område med derå befintliga två jernvägsstationer och några banvaktstugor omfattade, förutom kronomarker, 38 å en vid länsmannens yttrande fogad förteckning upptagna, till större delen å omse sidor om jernvägslinien, vid militärvägen och vid den så kallade Arvidsjaursvägen belägna byar, hemman och lägenheter och innehölle en areal af mellan 7 och 8 kvadratmil med en folkmängd af 885 personer, samt att Piteå södra och Piteå norra länsmansdistrikt skulle utgöras af hvad utaf de nuvarande distrikten återstode efter utbrytningen af nyss omförmälda områden, dervid det förra komme att erhålla en areal af omkring 16 kvadratmil med 9,214 invånare och det senare en areal af mellan 9 och 10 kvadratmil med 7,102 invånare.

Länsmannen i Piteå södra distrikt har framställt ett i hufvudsak enahanda förslag som länsmannen i norra distriktet.

T. f. kronofogden i Piteå fögderi har biträdt länsmännens förslag under anförande tillika, att genom bifall till förslaget folkmängden i det ifrågasatta nya distriktet visserligen till en början skulle blifva betydligt mindre än i ett hvart af de båda öfriga, men att, då arealen blefve större samt folkmängden i Elfsby socken vore stadd i så hastig tillväxt, att invånareantalet i distriktet sannolikt snart blefve jemförligt med folkmängden i hvartdera af de båda öfriga distrikten, förstberörda olikhet ej syntes vara af beskaffenhet att böra utgöra hinder för distriktens reglering på sätt föreslagits, helst efter framdragandet af

norra stambanan i dessa trakter samt tillkomsten af Arvidsjaursvägen och den så kallade militärvägen kommunikationerna i nordvestra delen af Piteå socken vore sådana, att en i Elfsbyn bosatt länsman hade betydligt lättare att ombesörja der förefallande tienstegöromål än länsmannen i Piteå södra distrikt, som bodde invid Piteå stad.

Beträffande de sålunda framställda förslagen i fråga om länsmansdistriktens delning har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande erinrat, att den af Elfsby socknemän ifrågasatta anordningen skulle afhjelpa de anmärkta missförhållandena endast hvad anginge norra länsmansdistriktet, hvaremot behovet af det södra distriktets delning skulle qvarstå lika trängande som förut, samt vidare anfört att, då befolkningen inom nuvarande distriktet vore ytterst ojemnt fördelad, i det att fyra femtedelar vore samlade inom ett temligen begränsadt område vid kusten och återstoden spridd på de vidsträckta inre trakterna, Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande åtminstone ej för det närvarande kunde förorda en delning af detta distrikt i två särskilda distrikt och i följd deraf ej heller kunde biträda regleringsförslaget sådant det af socknemännen framstälts, men att Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande deremot ansåge förhållandena lämpligen kunna ordnas i öfverensstämmelse med hvad t. f. kronofogden och länsmannen i Piteå norra distrikt föreslagit; och har på grund af det anförda Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemställt, att Piteå norra och Piteå södra länsmansdistrikt måtte delas i tre distrikt på sätt ofvan närmare angifvits, äfvensom medel beredas för aflönande af länsmannen uti det ifrågasatta nya distriktet.

Till följd af nådig remiss hafva kammarkollegium och statskontoret den 4 mars 1898 afgifvit gemensamt utlåtande i ärendet och deri meddelat, bland annat, att Norrbottens län med undantag af Lappmarken eller den del deraf, som utgör det så kallade nedra landet, för närvarande vore fördeladt i elfva ordinarie länsmansdistrikt, hvilkas sammanlagda areal enligt statistiska centralbyråns underdåniga berättelse för år 1890 utgjorde 27,320,65 kvadratkilometer med en folkmängd enligt 1896 års mantalslängder af 85,957 personer, hvadan i medeltal belöpte å ett distrikt 2,483,7 kvadratkilometer med en folkmängd af 7,814 personer.

Vid jemförelse med andra länsmansdistrikt inom nedra landet af Norrbottens län framginge, att Piteå norra och Piteå södra distrikt hade mindre ytvidd, det förra än fyra och det senare än fem af de öfriga distrikten, af hvilka emellertid två utgjordes af Öfver Luleå och Pajala distrikt, hvarest funnes anställd extra länsman; att deras folkmängd

vore större än i flertalet af de andra distrikten, dock mindre än i Neder Kalix och, hvad beträffade Piteå södra distrikt, ej fullt lika stor som i Neder Luleå och Öfver Luleå distrikt; samt att Piteå södra distrikt hade mindre och Piteå norra distrikt något större areal, men båda större folkmängd än medeltalet för ett distrikt.

Ehuru sålunda med hänsyn till areal och folkmängd en delning af nu ifrågavarande två länsmansdistrikt icke syntes vara mera påkallad än en reglering af några af de öfriga distrikten inom länet, torde emellertid dessa båda distrikts ansevärdare areal i förening med deras stora och — såsom vitsordats i fråga om åtminstone en del af det ena distriktet — i stark tillväxt stadda folkmängd gifva stöd för den af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande uttalade åsigt, att krafvet på en reglerings snara genomförande numera ej läte sig afvisa. Härvid skulle väl kunna erinras, att biträde för länsmansgöromålens behöriga handhavande skulle, på sätt skett inom Pajala och Öfver Luleå distrikt, kunna beredas genom anställande af en extra länsman, hvilkens tjänstgöringsområde finge af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande närmare bestämmas. Men då den kändedom om ort och personer samt om lokala förhållanden i öfrigt äfvensom den erfarenhet i allmänhet, hvilka vore af den största betydelse för ett verksamt utöfvande af en länsmanstjänst, ej kunde förväntas hos en extra länsman, hvilkens tjänstgöring måste blifva mer eller mindre tillfällig, ansåge embetsverken Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes framställning vara förtjent af allt afseende.

Af de nuvarande länsmännen i ifrågavarande två distrikt har den ene, länsmanen i norra distriktet J. O. Nyström, tillträdt sin innehafvande befattning år 1875, men, enär han då på grund af nådiga cirkuläret den 7 mars 1873 af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande förordnades endast tillsvidare, åtnjuter han nu löneförmåner enligt den genom nådiga brefvet den 31 maj 1878 fastställda stat och är alltså enligt förut åberopade kungörelse af sistnämnda dag pligtig att underkasta sig reglering af tjänstgöringsområde i likhet med hvad som gäller för länsmanen i södra distriktet F. W. Bucht, hvilken tillsatts år 1896.

Uti en till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i *Vesternorrlands län* den 13 november 1899 ingifven skrift har kronofogden i *Norra Ångermanlands fögderi* J. O. Domeij, hvilken redan år 1892 gjort framställning i enahanda syfte, ånyo framhållit behovet af nämnda fögderis delning och i sådant afseende nu och vid föregående tillfället anfört, att fögderiet, som bestode af 14 socknar, fördelade på

8 länsmansdistrikt, vore till ytvidden större än något af Upsala, Södermanlands, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Vestmanlands län; att fögderiets folk-mängd, som vid 1881 års slut utgjort 42,104, vid utgången af år 1891 uppgått till 48,098 personer samt numera, oaktadt Örnsköldsvik såsom stad derifrån skilts, stigit till omkring 50,000 personer; att näringslivet inom fögderiet förededde en hastig utveckling, hvad be-träffade såväl jordbruk, handel och handtverk som isynnerhet sågverks-rörelse; att denna folkmängdstillväxt äfvensom utvecklingen på det ekono-miska området i sin ordning återverkat på fögderigöromålen; att i bötesförteckningarna debiterats för 1898 års förra hälft 3,051 kronor 75 öre och för senare hälften af samma år 5,150 kronor 75 öre samt för 1899 års förra hälft 6,723 kronor 25 öre; att i dagboken för utsök-ningsmål varit antecknade för år 1896 349 mål, för år 1897 318 mål, för år 1898 219 mål och för den gångna delen af år 1899 256 mål, men att vid tider af ekonomiskt betryck ifrågavarande måls antal blefve vida större och en gång under ett år uppgått till 1,500; att af hand-räckningsskrifvelser för utfående af krono- och kommunalutskylder, för-samlingsafgifter och böter, hvilka, påförda utom fögderiet, skolat hos personer inom fögderiet uttagas, funnes upptagna i 1897 års diarium för ankommande tjänsteärenden 602 nummer och i 1898 års diarium 525 nummer; att 1897 års diarium för utgående tjänsteskrifvelser inne-hölle 2,826 nummer och motsvarande diarium för år 1898 2,872 num-mer; samt att 1898 års uppbördssumma, levererad till länets ränteri före den 30 april 1899, uppgått till 159,431 kronor 12 öre, deraf all-män bevillning 28,753 kronor 43 öre; att, då kronofogden icke kunde ensam medhinna skötandet af göromålen, han ständigt måste hafva ett biträde till sin hjälp, men detta oaktadt sjelf endast undantagsvis hade tillfälle till verksamhet ute i fögderiet; att tillsynen öfver vägar samt öfvervakande af ordning och säkerhet inom fögderiet derföre i det hela måste öfverlätas åt länsmännen, hvilka emellertid under sådana förhållanden vore utan en väl behöflig kontroll beträffande utöfningen af sin tjänst.

Med öfverlemnande af ofvan berörda skrift, hvarå nuvarande härads-skrifvaren i Norra Ångermanlands fögderi Ragnar Augustin tecknat för-klaring af innehåll, att han endast under det vilkor medgäfvne fögde-riets delning, att han finge bibehållas såsom häradsskrifvare för båda de fögderier, som genom delningen kunde uppkomma, har Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande i underdånig skrifvelse den 14 november 1899 hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärd ledande

dertill, att Norra Ångermanlands fögderi måtte varda snarast möjligt deladt i två fögderier, omfattande det ena Arnäs och Själevads tingslag samt det andra Nätra och Nordingrå tingslag; till stöd för hvilken hemställan Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande åberopat hvad af kronofogden Domeij anförts om behovet af fögderidelningen samt vidare betonat, hurusom, med afseende derå att det ena industriella verket efter det andra uppstode inom fögderiet och att folkmängden derstädes under de sista fem åren visade en jemn och stadig tillväxt, icke den ringaste anledning finnes att antaga annat än att fögderigöromålen fortfarande skulle i en oroväckande grad ökas; hvarjemte Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, särskildt med anledning af härads-skrifvaren Augustins ofvan omförmälda förklaring, erinrat, att Augustin vore ovilkorligt förbunden att underkasta sig den reglering af tjänstgöringsområde, som kunde varda föreskrifven.

Till följd af nådig remiss hafva kammarkollegium och statskontoret häröfver afgifvit utlåtande af den 22 december 1899 och deri anført, att med afseende å hvad i ärendet meddelats angående förhållandena inom Norra Ångermanlands fögderi, hvars folkmängd vid 1898 års slut uppgått till 50,189 personer och med 24 procent öfverstigit medeltalet af folkmängden i länets nuvarande fem fögderier, embetsverken ansåge, att skäl för en delning af fögderiet förefunnnes; och då embetsverken tillstyrkt väckt förslag om sammanslagning af Ölands Norra och Södra Mots fögderier i Kalmar län till ett fögderi, funne sig embetsverken under förutsättning af nådigt bifall till sistberörda förslag, hvarigenom en kronofogdelön och en häradsskrifvarelön skulle komma att för statsverket besparas, kunna med sitt förord understödja den nu gjorda framställningen om delning af Norra Ångermanlands fögderi.

I fråga om sättet för denna delning hade embetsverken ej något att erinra mot Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvandes derom framställda förslag, enligt hvilket hvardera af de två genom delningen uppkommande fögderierna skulle komma att omfatta sju socknar, fyra länsmansdistrikt och två tingslag samt det ena af fögderierna erhålla en areal af 2,837,38 kvadratkilometer med en befolkning, som vid 1898 års slut uppgått till 25,871 personer, och det andra fögderiet få en ytvidd af 4,570,77 kvadratkilometer med ett invånareantal, som vid nämnda tid utgjort 24,318 personer; hemställande embetsverken, att det fögderi, som skulle omfatta Arnäs och Själevads tingslag, måtte benämnas Norra Ångermanlands öfre fögderi och det andra nya fögderiet erhålla benämningen Norra Ångermanlands nedre fögderi.

Häradsskrifvaren Augustins uttalade åstundan att vid en delning af fögderiet bibehållas såsom häradsskrifvare för båda de fögderier, som genom delningen kunde uppkomma, ansåge embetsverken ej böra vinna afseende, utan då Augustin, hvilken utnämmts till häradsskrifvare år 1895, på grund af nådiga kungörelsen den 28 maj 1880 vore pliktig underkasta sig den reglering af tjenstgöringsområde, som kunde vara föreskrifven, samt den minskning i inkomster, som genom inskränkning i tjenstgöringsdistrikt för honom kunde uppkomma, torde motsvaras af väsentlig lindring i arbete och utgifter för tjenstens skötande, syntes Augustin uti ifrågavarande afseende icke skäligen kunna göra anspråk på annan förmån än att, om han vid tidpunkten för fögderiets delning ännu innehade häradsskrifvaretjensten derstädes, han egde såsom tjenstgöringsdistrikt bibehålla det af de genom delningen uppkommande fögderierna, som han företrädesvis önskade. En liknande förmån torde ock böra medgifvas kronofogden Domeij i afseende å kronofogdetjensterna i de två nya fögderierna.

Derest Eders Kongl. Maj:t bifölle hvad sålunda i ena och andra hänseendet föreslagits och tillika funne delningen af Norra Ångermanlands fögderi böra inträda förr än i följd af sammanslagningen af Ölands norra och Södra Mots fögderier en kronofogdelön och en häradsskrifvarelön blefve lediga, komme under mellantiden en förhöjning i anslaget till landsstaterna i länen att erfordras med följande belopp, nemligen:

till en kronofogde			
lön	kr.	3,000:	—
tjenstgöringspenningar	»	1,000:	—
expensmedel	»	300:	—
			4,300: —
till en häradsskrifvare			
lön	kr.	2,000:	—
tjenstgöringspenningar	»	500:	—
			2,500: —
			<hr/>
	tillsammans	kronor	6,800: —

Vid embetsverkens utlåtande hafva till upplysning i ärendet fogats följande tablåer:

N:o 1.

Tablå öfver areal och folkmängd inom de särskilda fögderierna i Vesternorrlands län.

	Areal i qvadratkilom. enligt K. Sidenbladhs år 1898 utgifna handbok rörande Sveriges kom- muner i administrativt m. fl. hänseenden.		Folkmängd den 31 december 1898 enligt af Kongl. Statistiska Cen- tralbyrån meddelad uppgift.	
	hvarje särskildt fögderi.	medeltal för ett fögderi.	hvarje särskildt fögderi.	medeltal för ett fögderi.
Medelpads Östra fögderi	2,556,93	—	45,737	—
Medelpads Vestra »	4,911,21	—	31,323	—
Södra Ångermanlands Nedre fögderi	2,720,42	—	41,866	—
Södra Ångermanlands Öfre »	7,874,46	—	33,255	—
Norra Ångermanlands »	7,408,15	5,094,11	50,189	40,474

N:o 2.

Tablå öfver areal och folkmängd m. m. i de två fögderier, uti hvilka Norra Ångermanlands fögderi enligt framställt förslag skulle fördelas.

Fögderier.	Socknar.	Areal enligt K. Sidenbladhs år 1898 utgifna handbok rör Sveriges kommuner i administrativt m. fl. hänseenden.	Folkmängd den 31 dec. 1898 enl. K. Stat. Centralbyråns uppgift.	Länsmansdistrikt.	Tingslag.
Norra Ångermanlands öfre	Själeavad	323,07	6,326	} 1	} 1
	Mo.....	177,29	2,060		
	Björna.....	939,69	2,753	} 1	} 1
	Trehörningsjö.....	261,68	1,554		
	Arnäs.....	335,95	6,098	} 1	} 1
	Gideå.....	490,47	3,114		
	Grundsunda.....	309,23	3,966	1	
	Summa	2,837,38	25,871	4	2
Norra Ångermanlands nedre	Nordingrå.....	205,00	3,679	} 1	} 1
	Ullånger.....	164,64	1,856		
	Vibyggerå.....	227,22	2,206	} 1	} 1
	Nätra.....	362,12	5,285		
	Sidensjö.....	394,16	2,646	} 1	} 1
	Skorped.....	513,75	2,118		
	Anundsjö.....	2,703,88	6,528	1	
	Summa	4,570,77	24,318	4	2

Enligt hvad ofvan omnämnts, skulle alltså behövas följande nya tjänster nemligen: en kronofogdetjänst och en häradsskrifvarejänst i Vesternorrlands län samt en länsmanstjänst i Östergötlands län och en länsmanstjänst i Norrbottens län. För inrättandet af dessa tjänster skulle utan ökad kostnad för statsverket nödiga medel beredas från de aflöningsbelopp, som blifva tillgängliga genom den af Eders Kongl. Maj:t förut denna dag beslutade sammanslagningen af de två fögderierna och omregleringen af länsmansdistrikten på Öland, genom hvilken omreglering två länsmanslöner blifva derstädes obehöfliga. Beträffande tiden då dessa aflöningar blifva disponibla, är dock att märka, att endast en länsmanslön kan beräknas blifva ledig att redan från 1901 års ingång för nu ifrågasatt ändamål användas, under det att en kronofogdelön och en länsmanslön icke blifva tillgängliga förr än från och med året näst efter det, under hvilket vederbörande tjänsteinnehafvare, af hvilka kronofogden är född år 1843 och länsmanen år 1840, uppnått den för rättighet till pension föreskrifna lefnads- och tjänsteålder eller ock dessförinnan från tjänsten afgått, samt en häradsskrifvarelön kan disponeras först från och med året näst efter det, hvarunder någon af de två häradsskrifvarne på Öland, af hvilka den ene är född år 1845 och den andre år 1848, från tjänsten afgått, då den kvarstående häradsskrifvaren har att öfvertaga jemväl den afgångnes tjänstebefattning. Då det likväl synes vara af vikt, att samtliga nu föreslagna regleringar varda så snart som möjligt genomförda, torde, intilldess derfor erforderliga lönebelopp blifva disponibla, särskildt anslag böra härför beredas.

Till aflöning af en kronofogde och en häradsskrifvare erfordras, på sätt ofvan nämns, tillsammans 6,800 kronor, och för en länsman utgör aflöningen enligt fastställd stat lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 600 kronor och expensmedel 100 kronor eller tillhopa 1,600 kronor. Anslagsbehovet belöper sig således till 8,400 kronor.

Då jag finner de gjorda framställningarne om inrättandet af de ifrågasatta nya landsstatstjänsterna ega fog för sig, får jag hemställa att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva,

att de aflöningsbelopp, som blifva tillgängliga i följd af den beslutade omregleringen af fögderierna och länsmansdistrikten på Öland, må användas för inrättande af en ny kronofogdetjänst och en ny häradsskrifvarejänst i Vesternorrlands län samt en ny länsmanstjänst i Östergötlands län och en ny länsmanstjänst i Norrbottens län, äfvensom

att för uppehållande under år 1901 af ifrågasatt kronofogdetjänst och häradsskrifvarejänst samt den nya länsmanstjänsten i Norr-

bottens län må på extra stat för samma år anvisas ett anslag af 8,400 kronor att utgå i den mån sådant kan varda erforderligt.

Till denna af Statsrådets öfrige ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lemna bifall och förordnade, att nådig proposition i ämnet skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

G. Zethelius.
